Ч. 36 (9.867). Львів, неділя 15. жовтня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік XL.

ДІЛО

Виходить щоденно рано

РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса тел.: „Діло—Львів“.
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно в краю 2500 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Німеччині 3000 п. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунія 50 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 3.000 мп. Зміна адреси 100 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 100 Мп.

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“. Начальний редактор: ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ.

Інавґурація викладів.

Тов-о українських наукових викладів ім. П. Могили у Львові

приступає цеї осени до нової серії викладів, котрі розпочинаються **в неділю, дня 15. жовтня ц. р. о год. 12. в полудне у великій салі Т-ва ім. Лисенка** слідуючим порядком:

1) Інавґурація — проф. д-р В. Щурат.
2) Головні течії в духовім відродженню Галицької України — проф. д-р І. Свєнціцкий.

Вступ вільний для всіх. — Початок точно о год. 12. в полудне.

Львів, 14. жовтня 1922.

Німецькі справи. Слідкуючи уважно за політичним життям останніх місяців, не можна не скласти враження, що ми поступенно вступаємо в нову еру, нову полосу міжнародніх відносин — полосу перегляду й ревізії того status quo, який утворений був трактатами в Версаю, Сен Жермен і Севрі. Минає ступнево те військове захоплення, той газард битви і перемоги, те панування почутя над холодним розумом — всі ті моменти, які так виразно відбились в цих, можемо тепер це сміло сказати, невдалих спробах після воєнної дипльоматії сотворити нову Европу. Жостока дійсність заявляває свої права, ставить свої вимоги й як не затуляли керуючі европейські чинники очей на них, на сам кінець льоґіка фактів примушує рахуватись з ними. Примушує рахуватись і примушує приступати до ревізії відносин, утворених волею переможців.

Вчора ми спинялись над розглядом муданського договору, який перевів ревізію трактату в Севрі. За кілька днів перед тим газети подали текст угоди держав відносно фінансової допомоги Австрії, яка являючись ще одною малонадійною спробою накласти латки на сенжерменський трактат, в своїх наслідках неминуче мусить привести до ревізії сен жерменського договору.

Останні газетні відомости вказують, що є вже сімптоми того, що Европа наближається до ревізії навіть тих відносин, які складали центр, основну вісь післявоєнної ситуації Европи, утвореної в Версаю — наближається до ревізії становища, в яке поставлена версайським трактатом Німеччина.

Військове захоплення й газард перемоги мабуть найбільш мали вплив й найбільш позначились на тих точках версайського трактату, які торкались Німеччини. Версайський трактат поставив Німеччину в таке становище, яке цілком виключило для неї можливість господарського відродження й нормального економічного розвитку. Він став на цілком утопічну позицію викреслення Німеччини з господарського життя Европи. І цей утопізм не міг не відбитись в найшкідливіший спосіб не лише на господарському життю Німеччини, але також посередно на господарському життю цілої Европи, в якому всі окремі національно-державні организми перебувають в тісному звязку. Катастрофальний упадок німецької марки, який в останні дні прийняв особливо загрожуючі розміри' грозить крахом не лише Німеччині. Спроби вратувати Німеччину шляхом фінансової допомоги з боку Америки, які були зроблені в літі сього року, дали негативні наслідки; представники американського капіталу дуже недвозначно заявили, що о скільки в Німеччині панують відносини, утворені Версаєм, серіозні заходи для налагодження господарського життя є виключені й й для такої небезпечної й непевної справи американських капіталів не може бути знайдено. В результаті керуючі політичні кола Европи тепер являються примушеними самі звернути увагу на санацію відносин в Німеччині.

Ряд звісток вказує, що Европа тепер до цієї справи підійшла дуже близько. „Ню Йорк Герельд“ доносить, що французький уряд виготовлює на ближчу конференцію в Брюкселі новий плян урегульовання німецьких репараційних виплат. Згідно цьому проєкту виплати мають бути знижені на 25 прц. По відомостям „Матена“ до репараційної комісії внесено проєкт англійського делєгата Брендбери. Проєкт має на увазі негайне пристосовання радикальних засобів для затримання упадку німецької марки; подробиці проєкту заховуються в таємниці. Впливовий „Times“ зазначає в останніх числах, що ситуація в Німеччині дійшла до критичної точки й що являється необхідним ужити негайних заходів до налагодження господарських і фінансових відносин в Німеччині. Ці заходи й проєкти, які одночасно виринають тепер й з англійського й навіть з найбільш непримиреного французького боку яскраво вказують, що справу Німеччини вже поставлено на порядок денний.

Ми не знаємо, як скоро вона буде розвязана. При тій кольосальній інерції, яка панує в сучасній світовій політиці, при тому острахови перед рішеннями виразними й рішучими, який характеризує поводження керуючих політичних чинників, можна думати, що розвязання цієї справи набуде затяжний характер, що піде воно перед тим ніж вийти на битий шлях дорогою маневрів й компромісів.

Але проте й тепер вже можна встановити ті основні тенденції, які будуть пануючими в останньому рахункові. Це — тенденції ревізії Версаю, утворення відносин, які зроблять можливими економічну співпрацю Німеччини з иншими державами континенту. Виразні симптоми того ми маємо в настроях впливових чинників як Франції і Англії, так і Німеччини. Договор Люберзака з Штінессом уторовує шляхи для налагодження відносин між Францією й Німеччиною. Цей договір чисто економічної натури матиме без всякого сумніву й політичні наслідки. Головний ініціятор його Люберзак, як вказує його виступ з промовою в Суасоні, це політичне значіння дотовору цілком розуміє й політичну акцію в звязку з цим розпочинає. Що до Англії, то перемога тенденцій примирення з Німеччиною забезпечується зростаючим впливом англійської робітничої партії, яка знаходить відповідну піддержку обєднаної і зміцненої тепер німецької соціял демократії.

Всі ці факти дають підстави для висновків про те, в якому напрямі мають укластися відносини з Німеччиною, мають утворитися стосунки, які забезпечать можливість господарського відродження Европи. Стоїмо тепер лише в початкові цього процесу, спостерігаємо лише перші симптоми його. Маємо тільки перші ознаки того, що політичне життя Европи перейде зі стану критичного до стану органічного, о скільки німецька проблєма стоїть в центрі справи. Але в даний момент завіса будучого закриває перед нами всі ті можливости, всі ті небезпеки, з якими буде звязаний дальший хід й розвиток цього процесу.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.090 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Велика Україна.

Італійські концесії.

Большевики підписали договір, згідно якому Італійцям надається концесія на право експльоатації сто тисяч десятин землі в одному кавалкові на полудні, при чому дається право вибрати відповідний кавалок або на Кубані, або в инших місцях — на північному Кавказі, чи на низинах Дону або Дніпра. Термін концесії — 24 роки з правом її відновлення. Большевики мають право викупу, але з обовязком попередити про це за девять років й перевести викуп не ранійше, як через дванайцять років з моменту набуття контрактом правної сили. Концесіонери мають право безмитного привозу всіх матеріялів й продуктів, потрібних для експльоатації. Їм дається право привозити для робіт своїх робітників в кількости 50 прц. всього числа робітників. Умови з закордонними робітниками укладаються на підставі норм італійського законодавства. Технічна управа, адміністрація, встановлення дисципліни належить концесіонерам.

Концесіонери мають виключне право експльоатувати підземні богацтва, що знаходяться на відведеній їм теріторії. Платити концесіонери мають натурою — 15 проц. зібраного збіжжа і 15—20 проц. приросту худоби. Концесіонери не платять жадних податків; їх майно не підлягає ні конфіскації ні секвестру.

Італійці думають приступити до виконання договору з весни 1923 року. З огляду на те, що таких просторів вільної землі на полудні нема, треба думати, що большевики мають на увазі виселяти селян з відведеного Італійцям кавалку.

Зачинення жидівських шкіл.

В Одесі оголошено декрет Одеського Виконкому згідно якому: 1) всі істнуючі в Одесі й повітах жидівські хедери зачиняються; 2) наука жидівської релігії особам молодшим від 18 років забороняється; 3) особам, що викладають старо жидівську мову, забороняється користуватись, як підручником, біблією й иншими книжками релігійного змісту.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

З Волині.

Польська прокураторія і українська „Просвіта“.

В кінці липня 1921 р. ковельською „Просвітою“ було подано до прокуратора карного суду в Луцьку слідуючу заяву:

„До Прокураторії при Окружному Карному Суді в Луцьку. Товариство „Просвіта“ в Ковлі через свого голову Миколу Косача в Ковлі, вулиця Малокомарівська ч. 5, проти начальника міської поліції в Ковлі.

Карне донесення.

Дня 23. липня 1921 р. о годині 10 рано впали уоружені і умундуровані люде під приводом начальника міської поліції в Ковлі, розбили замкнені двері, без відома голови товариства. Цим вчинком допустився начальник міської поліції в Ковлі надужиття урядової влади, а через насильне розбиття дверей спричинив матеріяльну шкоду товариству. Доношу про це Хв. Прокураторії і прошу о виточення слідства і в імени товариства прилучаюся до карного поступовання

Микола Косач“.

З часу подання цієї заяви минуло більше року,— одначе й доси жадного слідства не було. Цікаво знати, через що прокуратор вважає потрібним покривати сваволю поліції.

М. Л.

„Свободи“ виборчі і кров.

По виборчій ординації маємо ніби волю що до агітації по справам виборів... А справді воно не так. Ось у громаді Верба, на Володимирщині там війт з поліцією не тільки забороняють (звичайно лише Українцям!) віча, але не були опубліковані навіть і списки виборців. У гміні Кошари на Ковельщині війт скликавши солтисів наказує ім

загрожуючи карами, аби на селах не було жадних виборчих мітінгів. У багатьох місцях Волині працюють польські „боюфки“. Так на Володимирщині мазури-кольоністи затримують Українця-агітатора: відбирають документи й т. и. Поліція й собі не пасе задних. Не обходиться ані одного віча, деб поліція не заарештовала когось з впорядчиків віча чи принаймні не втручалася би у справу. Під замітом же шукання непевних людей облягає поліція села й теоризує наш люд. Ось 30. вересня обступила поліція село Кукурики, Любомльського повіту. Бачучи таке, дехто з селян починає приховувати — замикати свій дріб — худобу. З тією ж цілею виходить на огород і найповажніший господар Сергій Баглик. Один з озброєних з голови до ніг поліцаїв, — що був всього навсього на віддаль 30 метрів, командує „rece do góry“. Ваглик це виконує. Поліціянт прицілюється і кладе нещасного трупом. Все те діялося на очах сусіда, що поблизу пас свою худобу, й то серед білого дня у 7 годин ранку.

Про той випадок с. Кукурики скаржиться Виборчому Українському Комітетові. Але чи вийде що з того?

Марко Луцкевич.

Нехай мруть діти „гайдамакуф“.

Товариство „Просвіта“ в Ковлі ще 24. вересня внесло до Старостза в Ковлі просьбу о дозвіл збірки продуктів — живности для українського дітоцого захисту. Старостзо дозволу не дає через те, що подання складено в українській мові. Дітям загрожує голодова смерть.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

мітетів та звіти з передвиборчих зборів. Два десятки крамничних будок виринуло на базарі, вивісивши шумні вивіски. Між ними є деякі цілком непристойні, котрих годі й висловлювати у товаристві добре вихованих людей. Пр.: D. U. P. (Demokratyczna unia państwowa), або Ch—je—na (Chrześcijańska jedność narodowa).

Так отже самі вивіски настроюють на веселу нуту; а щож і казати, коли вглянути до середини крамничок, які то там делікатеси щедро роздаються усім охочим. Торговці лають одні одних на всі голоси, і найбільшою їх турботою є зробити відкриття, хто з конкурентів де і коли прогрішився у політиці чи „економії“ та яким робом осканделився. У решті-решт годі сторонньому глядачеви розріжнити, хто з них ще не осканделився.

Жаліється недавно „Robotnik“ (ч. 269), що „ендеція вважає себе єдиним і виключним представником народу, що поза ендецією — мовляв — немає партії, а є лише мафія бельведерська, жидівська, масонська, соціялістична. Щож комуністи вважають лише себе представниками всеї працюючої кляси та що поза комуністами нема пролетаріяту, лише є соціял-зрадники і краща за них буржуазія“.

І називає „Robotnik“ роботу отого комуністичного „Звйонзку пролєтаріяту всі і мяст“ каїновою, плоди котрої злизуватиме „Ch-je-na“. Неприємно.

Тепер audiatur і сама ендеція. Пише „Gaz. Codz.“:

„Львів має вибрати 7 послів, а зголошено до 12 ліст та кандидатів хиба 20 разів більше, скільки треба. Кожний почуває себе покликаним вибранцем народу. Кожний реклямує себе і ніхто нічо проти цього не має. Але чогож вороги „Хшесціяньского Звйонзку Єдносці Народовей“ атакують його? Не можемо цього знати“. Що мовляв, значать такі призвища, як „Вітос, Бриль et tutti quanti, котрі є лише шкідниками, окрадають державу, або инші табори, як ППС.“... і т. д. І додає Ch—je—na про своїх світочів, як Корфанти, Скірмунт, Гломбінські, Теодорович і Тромпчиньскі: „цим людям — ніхто в Польщі не є всилі протиставити кращих синів і кращих патріотів, які мають на увазі лише добро Польщі“, — вони, значить, вибранці народу, а не такий „osławiony szantarzysta i szuja“ п. Бриль, або п. Каньовскі (директор гімназії у Камінці Струм.), який є „налогови карцярж, який занедбує своїх учеників та валяється по шинках у Камінці, та хоче бути сенатором Польщі і хабарями покрити прогриний у карти дефіцит“.

Хоч і весело слухати — але... неприємно! Запашні квітки пахнуть занадто гостро.

Такі запахи йшли від „Газети Цодзєнної“ два дні тому. А вчорашня приносить нову збірку гумористичних нарисів п. н. „Передвиборча хроніка“. Перший із них зразу таки самим своїм наголовком вповаджує читача in medias res: „mało im jeszcze szumowin“. Вдоволяємося передрукуванням лише першого речення: „польська людова партія з Вінцентим Вітосом на чолі, та з Брилями, Керніками й иншими Барднями у свойому лоні, постановила почаструвати Річпосполиту новою серією шумовин і політичних шантажистів і т. д.“. Сказано просто і ясно. А може це лише ендецька преса у Входней Малопольсци, себ то „на кресах“ є такою пахучою? Алеж ні! От пр. „Глос люблельскі“, почувши про передчасну смерть Дзержиньского, не маючи терпеливости підождати, поки прийде вістка, що б. голова всемосковської чрезвичайки і теперішній міністр фахових вищих шкіл не тільки живе і тішиться найкращим здоровлям, але дістав нові високі призначення, — вшкварив Дзержиньскому некрольоґ, як найбільшому польському патріотови. Пише автор того некрольоґу, що Дзержиньский має більші заслуги супроти Польщі, як всі ті „Домбалі і Оконі, Дашиньскі і Морачевскі, Квапіньскі і Маліновскі“. Воно, правда, обурює орган пепесіців „Robotnik“, який називає автора некрольоґа, якогось пана Верцеиського, типом „умового і морального здичіння“, але нас настроюють ендецькі пеани Дзержиньскому на радісну й веселу нуту.

Політичні противники, які мають таких речників, таку пресу і таких героїв — рішуче не страшні. Не є вони страшні для великої нації, яка не боїться крику, скаженої піни і терору.

Трагіфарс хоч і є повний глибоко трагічними моментами, а проте завжди залишиться розвеселюючим фарсом.

Ні, рішуче волімо ендекі...

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Хто кращий?

(Трохи гумористики.)

Автор позавчорашньої передовиці „Діла“ закінчив свої поважні міркування на тему польських виборів до варшавського сойму і сенату такою думкою, що мовляв, для галицьких Українців було би краще, колиб при виборах побідила правиця, „бо вона, своєю політикою варварського гнету і безпардонної екстермінації, довелаб скорше до висвітлення ситуації і прочищення атмосфери“.

Як сказано, автор передової статті дивиться на всі справи з дуже серіозного боку. І тому і повище наведений його висновок, якого він ширше не розвинув і не пояснив, вимагав би серіозної уваги та таких же, поважних доказів.

І хоч воно булоб не важко пошукати в історії ендецької політики доказів на стару правду: „чим гірше — тим краще“ — а проте, як не як, а треба би трохи завернути памяттю в оту світлу історію давнійшого і недавнього минулого. Нам одначе здається, що не тільки орудування так званим серіозним матеріялом, фактами з історії політичної діяльности „суверенів“ типу маршалка Тромпчиньского, покликування себе на політичні заяви, постанови, проклямації і т. п. документи творчости відповідних ендецьких гуртів, та пригадка на закони, переведені Гольсами їхніх, ендецьких послів, що не тільки, кажу, такі „серіозні“ арґументи можуть доказати правдивість поважного погляду. Инколи гумористика робить кращу й певнійшу службу, промовляючи одночасно простійшою і більше переконуючою мовою.

Маємо на увазі теперішні польські вибори і той відгомін, яким вони відбиваються на сторінках польської преси виразників „ідеольогій“ ріжних кандидатів на майбутних „суверенів“, та особливо ендецької преси, як речника т. зв. правиці.

Взагалі немає нічо приємнійшого і веселійшого, як приглядатися чудесній, досконалій по формі і змістові, гармонії внутрішньої політичної структури польського громадянства, себто його політичних партій, клюбів, груп, гуртів і гуртків, союзів, уній, конфедерацій, бльоків, порозумінь і імя їм леґіон „суверенних“ органзацій, із котрих кожна проголосила монополь на патріотизм та спаситель ойчизни. Весело і погідно стає на душі стороннього глядача, та й користи йому чимало з такого видовища, бо воно дає науку моральну, яка може пригодитися.

Теперішні польські вибори, складання кандидатських ліст і передвиборча кампанія є, як згадано, багата у картини першоклясної гумористики. Замісць книжки веселих оповідань — варта читати заклики й агітаційні статті партійних ко-

IВАН БУНІН.

Пан із Сан-Франціско.

(Продовження.)

Як усі заможні Американці, він був дуже щедрий підчас подорожей і як усі вони, вірив у повну щирість й прихильність тих, котрі з таким піклуванням кормили й поїли його од ранку до вечора служили йому, випереджуючи його найменше бажання, оберігаючи його чистоту й спокій, двигали його речі, кликали для його носильників, постачали його скрині в гостинниці. Так було всюди, так було підчас плавби, так повинно було бути і в Неаполі. Неаполь ріс і наближався; музиканти, виблискуючи мідю дутих інструментів, уже скупчилися на палубі і враз оглушили всіх величними згуками Ragtime'у, бібант-командир, в парадній формі, звився на своїх містках, і як милостивий поганський бог, вітально помахав рукою пасажирам — і панови із Сан-Франціско так, як і всім останнім, здавалось, що це для його одного гремить марш, так улюблений гордою Америкою, що це його вітає командир з щасливим прибуттям. А коли „Атлянтида“ увійшла на кінець у пристань, приплила до берега своєю багацько поверховою громадою, засіяною людьми, і загрюхотіли сходні, — скільки портіє і їх помічників у кашкетах із золотими галунами, скільки всіляких комісіонерів, свистунів-хлопят здоровенних обідранців з пачками колірових лістівок у руках кинулось йому на зустріч з предложенням послуг! І він з ласкавою зневажливістю всміхався до тих обідранців, йдучи до автомобіля того самого готелю, де міг зупинитися і принц, спокійно говорив крізь зуби то по англійськи то по італійськи;

— Go away! Via...

Життя в Неаполі зараз же потекло заведеним порядком: раннім ранком — сніданок у похмурій їдальні із продувним вогким вітром із открытих у якийсь каменистий садок вікон, хмарне, малонадійне небо і гурма прошаків під дверми вестибюля; а далі перші усміхи темного, рожеватого сонця, вид з високо звисл. балькона на Везувій, до підніжжя сповитий сяючими ранніми парами, на срібно-перлові брижжі заливу й тонкий обрис Капрі на обрію, на малесеньких осликів, що бігли внизу, по липкому набережу в бідках, і на відділи дрібних жовнириків, що ступали кудись з бадьорою й призивною музикою; потім вихід до автомобіля й повільне двигання по людних, вузьких і сирих коридорах вулиць серед високих, багатовіконних домів, оглядання завмерло-чистих і рівно, приємно, але нудно, наче снігом освітлених музеїв, або холодних пахучих воском церков, у котрих скрізь одно й те саме: величавий вхід, закритий тяжкою шкуряною завісою, а в середині — величезна пустота, мовчання, тихі вогники сьомисвічника, що червоніли в глибині, на престолі, убранім мережками, самотня бабуся серед темних деревляних лав, ховкі гробові плити під ногами і чиє небудь „Зняття з Хреста“ неодмінно знаменитє; в першій годині — другий сніданок, на горі Сан-Мартіно, куди зїзджається о півдня чимало людей найдобірнійшого сорту і де одного разу дочці пана із Сан Франціско трохи не зробилося млісно із радощів, тому що їй здавалося, що в салі сидить принц, хоч вона вже знала з газет, що він на якийсь час поїхав у Рим; у пятій — чай в готелі, в чепурному сальоні, де так тепло од килимів і палаючих старовинних печей; а там уже й приготування до обіду — і знову дужий, могутній гомін гонга по всіх поверхах, знову низка декольтованих дам, що шамряють по сходах шовками й одбиваються в зеркалах, знову широко й гостинно одчинений терем їдальні, і червоні куртки музикантів на естраді, і чорна товпа лакеїв біля метрдотеля, який з незвичайною майстерністю розливає по тарілках якусь густу рожеву зупу... Обіди, як скрізь були вінцем кожньої днини, до них вбиралися як на весілля, і вони були так перевантажені стравами, і винами, й мінеральними водами, й солодощами, й овочами, що в одинадцять годин вечером по всіх номерах розносили покоївки кавчукові баньки з гарячою водою для огріття шлунків.

Одначе грудень випав того року не зовсім удатний для Неаполя: портіє соромилися, коли з ними говорили про погоду, і тільки винувато здвигали плечима мимрючи, що такого року вони й не памятають, хоч уже не перший рік приходилося їм бурмотати це і покликуватися на те, що „скрізь коїться щось страшне“: на Рівієрі небувалі зливи й бурі, в Атенах — сніг, Етну теж усю занесло й по ночах світиться на ній, із Палермо туристи спасаючися од зимна, розбігаються... Ранкове сонце кожний день обманювало тієї зими Неаполітанців: із півдня неминно сіріло й починав сіяти дрібен дощ, та все густійше й холоднійше; тоді пальми коло підїзду готеля блищали бляхою, місто виглядало особливо нечистим і тісним, музеї через міру одноманітними, сигарні недокурки товстуніх візників у гумових накидках, що крилами розвівалися по вітру — нестерпно смердючими, енергійне

Галицькі відносини.

„Смерть хрунам“!

Під таким заголовком дістав Микола Андріянин і Василь Олексишин з Рунгур анонімову загрозу за те, що взяли участь у виборчій комісії і ведуть передвиборчу акцію, на спілку з війтом Федором Стефаком і лісничим Мадеєм. Цей лісничий дався селянам не мало в знаки побиваючи їх у лісі без милосердя.

Дня 24. вересня невідомі особи підложили вибуховий матеріял під стирту Яна Мадея, але наслідком сльоти стирта не згоріла.

„Зрада стану“.

В Рикові арештовано студ. Л. Юринця і Петровського за мниме знищення виборчих ліст. Арештовані мають відповідати перед судом „за зраду стану“.

Погрози.

В Камінці Струм. на будинку „Нар. Дому“ прибила польська бойівка погрозу того змісту: „Dom Narodny będzie na dniach wysadzony w powietrze. Komendant“. Цю картку з погрозою віддано до староства, а опісля до поліції, але до тепер ніхто цею справою не зацікавився. Як би появилася така українська погроза, то в цілому місті булиб ревізії та арештовання.

Нові підпали.

Нас інформують, що дня 23. вересня невідома рука підложила вибуховий матеріял під фільварок дідича Купти в Залучу. Пожежу удалося погасити.

Дня 30. вересня хтось підпалив стирту сіна лісничого Гасса в Шепарівцях пов. Коломия, обливши сіно бензиною, щоби краще горіло. В звязку з тими підпалами в околичних селах ідуть ревізії, які не дали успіху.

Арештовання.

В Вербіжи коло Коломиї арештовано кількох хлопців, котрих поліція тортурує приневолюючи до зізнань. Арештовані не мають жадної оборони і нашим адвокатам слід булоб зацікавитись долею нещасних селян.

Арештовання в Долині.

В Долині і Долинщині арештовані: Брати Бойдуники Василь. Михайло і Іван, проф. Андрухів, Куляницький, учитель Стефанишин, Дерлиця з Тростянця, Андрейків з Реяви, Семків з Надієва, Фреїв і Федів з Надієва і Монцібович. 12. ц. м. арештованих вивезено з Долини до Стрия. Учителя Стефанишина сковано. Деякі з арештованих тяжко побиті.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

Польські вибори і Сх. Галичина.

Ще одна заява д-ра К. Трильовського.

Від уповаженого для внутрішних справ Галицького Уряду, д-ра Романа Перфецького, надсилають нам отсей документ:

В уповаженого для внутрішних справ зявляєтся член Української Національної Ради Сх. Галичини д-р Кирило Трильовський і заявляє, що слідує:

1) В польських часописах появилася поголоска, що селянсько-радикальна партія бере участь у виборах до варшавського сойму. Заявляю отсим, що селянсько радикальна партія стоїть в справі сих виборів на становищі солідарнім з цілим українським народом Східної Галичини, то є на становищі повної абстиненції, і що відозви (без підписів!), завзиваючі іменем сеї партії до участи у виборах є очевидною містифікацією.

2) Довідуюся рівнож з польських часописів, що без мого відома зголошено (мабуть сфальшовано мій підпис) мою кандидатуру до варшавського сойму так, що я стою навіть на чолі якоїсь лісти кандидатів. Це рівнож є містифікацією, бо ані я до нікого в справі моєї кандидатури до варшавського сойму не відносився, ані мені ніхто — чи то з української, чи польської сторони — такого предложення не робив. Очевидна річ, що коли би таке предложення навіть було зроблене, то я його відкинув би без надумування з обуренням.

3) Протестуючи рішучо проти того рода надуживання мого імени, прошу отсим Галицький Уряд внутрішних справ приняти отсі мої заяви до свого відома і зробити з них відповідний ужиток.

Відень, дня 7. жовтня 1922.

Д-р Кирило Трильовський вр.

Примітка Редакції: Поміщуючи другу в ряду заяву д-ра К. Трильовського, зазначуємо, що вправді польські газети трубіли про кандидатуру п. д-ра Трильовського, одначе це була тільки спроба провокації. На всякий випадок годиться зазначити, що до сього часу ми не мали нагоди ані читати або бачити реклямованої польською пресою української лісти.

Рогатинщина.

Дня 25. вересня ц. р. відбулася сесія війтів рогатинського повіту. На сесії староста грозив війтам карними експедиціями, як що не схотять йти виборці до виборів. Приказав ловити виборчих агітаторів, доставляти їх до староства, а воно відішле їх до наглого суду, де будуть розстріляні. Крім того має бути розміщене військо в селі Вербилівцях і то не у всіх домах, а лише у свідомих селян і пароха о. Стефана Городецького. В домі сего послідного зареквіровано поміщення на 16 вояків і 1 офіцера.

В селі Обельниця рогатинського повіту жандармерія арештувала п. Ілька Кубарича, студента теольогії, під замітом злочину з § 65 з. к., поповненого бутьто би тим, що він намовляв членів виборчої комісії до резигнації. В дійсности однакож члени комісії виборчої в Обельниці просили п. Кубарича, щоби він лише написав їм резигнаційне подання, а той умотивував резигнацію в законний спосіб, зазначив, що інтересовані не вміють по польськи читати ні писати і подав їм готову резигнацію до підпису. За це Кубарича арештовано і відставлено до арешту в Рогатині.

В більшости селах рогатинського судового повіту члени виборчих комісій зрезигнували. Прінціпіяльно поступило село Беньківці, якого мешканці одноголосно заявили старостві, що участи в виборах брати не будуть, не позволяють начальникови громади виладжувати виборчу лісту і порішили, що ніхто з громадян не може бути членом виборчої комісії. Про це рішення донесено староству в Рогатині.

Члени виборчої комісії в Пукові, які зрезигнували з „гідности“ членів виборчої комісії, одержали ось яке оречення окружої виборчої комісії в Золочеві:

L. 1420.

Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej Nr. 55, w Złoczowie. Złoczów, dnia 18. września 1922. — Orzeczenie: Ponieważ wedle pisma Przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej Nr. 72 w Pukowie członkowie tamtejszej obwodowej komisji wyborczej Mikołaj Sweryda s. Iwana, Teodor Szeremeta s. Hryńka i Petro Jurkiw zrezygnowali ze swych godności bez podania przyczyny, przeto nakładam na nich na podstawie art. 26. ustawy o ord. wyb. do Sejmu grzywny po 20.000 Mk., a zarazem pod zagrożeniem dalszych dwóch grzywien po 20.000 Mk. wzywam do pełnienia swych obowiązków. Nałożone grzywny złożyć należy do dni 14 pod rygorem egzekucji do kasy okręgowej komisji wyborczej w Złoczowie Nr. 55. Przeciw powyższemu orzeczeniu wolno wnieść odwołanie do dni 8 do okręgowej komisji wyborczej Nr. 55. w Złoczowie. Strawiński.

В цій справі внесли члени комісії виборчої в Пукові рекурс до державної виборчої комісії.

Грозить шабеницею.

В Тартакові коло Сокаля староство арештувало пп. Гудима, Косина, Лаха і Глушка за це, що зрезигнували з членства виборчої комісії. Комісар Хржановскі терором хотів приневолити їх, щоби остали в комісії і взяли назад письменну резигнацію. А коли вони відмовили, заявив, що буде трактувати їх як бандитів. „А бандитів — сказав п. Хржановскі вішають. В Перемишлі повішено їх 11“. Згадані висше селяне прийняли ці слова комісаря з усмішкою. Він їх приарештував при помочи жандармів і відставив до Сокаля.

Після конференції в Муданії.

Військова конвенція між совітами і кемалістами.

В. Б. К. доносить з Риги, що про заключення військової конвенції між совітами і Кемалем Пашою. Конвенцію підписано в Берліні.

Перед підписанням договору в Муданії.

З Атен доносять, що грецький уряд підпише договір в Муданії протягом 3 днів, чекає тільки повороту грецьких делегатів, щоби одержати потрібні інформації в справі евакуації Тракії.

Приклонники Кемаля Паші.

„Таймс“ доносять на підставі інформацій від представника в Тегерані, що як перський так і афганістанський уряди заявили, що го.

ляскання їх бичів над тонкошиїми шкапами явно фальшивим, обува сіньорів, що розкидали трамваєві рейки, страшкою, а жінки, тьопаючи по болоті, під дощем, з чорними розхрістаними головами, огидливо коротконогими; про вогкість же й сморід гнилої риби од моря, що пінилося при березі, що й казати. Пан і пані із Сан-Франціско почали рянками сваритися; дочка їх то ходила бліда, з болем голови, то оживала, всім захоплювалася і була тоді й мила й прегарна; чудові були ті ніжні, складні почування, що пробудила в ній зустріч з негарним чоловіком, в котрім текла незвичайна кров, бож, в кінці кінців, може й не важно, що саме розбуджує дівочу душу, — чи гроші, чи слава, чи знатність роду... Всі запевняли, що цілком не те в Сорренто, на Капрі — там і теплійше, й соняшнійше, й цитрини цвітуть, і вдачі чеснійші й вино натуральнійше. І ось семя із Сан-Франціско постановила відправитися із усіма своїми скринями на Капрі, в тим, щоби після цього, як оглянуть його, походять по каміннях на місці палаців Тиберія, побувають у казкових печерах Блакитної печери й послухають абруцьких дударів, які цілий місяць волочаться перед Рідвом по острові і співають на хвалу Діві Марії, поселитися в Сорренто.

В день одїзду, — дуже памятний день семї із Сан-Франціско! — навіть і зранку сонця не було. Тяжкий туман до самої підстави спови вав Везувій, що низько сірів над оливяними брижжами моря, яке губилося з очей на оддалі в півмилі. Капрі зовсім не було видко — наче його ніколи й не було на світі. І маленький пароплавчик, що направився до нього, так качало з боку на бік, що семя із Сан Франціско скибою лежала на канапах в мізерній кают компанії цього пароплавчика, закутавши ноги в пледи й заплющивши од нудоти очі. Міссіс страждала, як вона думала, більш усіх; її декілька разів перемогала морська хвороба, їй здавалося, що вона вмірає, а покоївка, що прибігала до неї з тазиком, — що вже багацько років день-у-день качалася на цих хвилях і в спеку, і в холоді, і все таки невтомна й завжди з усіма ласкава, — тільки сміялася. Місс була страшно бліда й тримала в зубах скибочку цитрини; тепер її не тішила навіть надія на ненарочну зустріч із принцом у Соренто, де він замірявся бути на Різдво. Містер, що лежав на спині, в широкім пальто і великім кашкеті, не розціплював щелепів усю дорогу; його обличчя зробилося темним, вуси білими, голова важко боліла: останніми днями, через погану погоду, він пив по вечорах завадто багато і вже нераз любувався „живими картинами“. А дощ сік у скла, що аж дреньчали, на канапи з них текло, вихор завивав та валив у щогли і часом, разом із хвилею, що налітала, клав пароплавчик цілком на бік, і тоді з грюкотом котилося щось у низу. На перестанках у Кастеллямаре, в Соренто було трохи лекше; але й тут хитало страшно, беріг з усіма своїми кручами, садами, пініями, рожевими й білими готелями й димними, кучеряво-зеленими горами літав за вікном у низ і до гори як на гойдалці; об стіни стукалися човни, моряки і трьохклясники завзято галасували, десь неначе роздавлена, давилася криком дитина, вітер дув у двері, та ні на хвилину не замовкаючи, пронизливо лементував з берлини, що гойдалася під стягом гостинниці „Royal“ гаркавий хлопчище, який заманював подорожників: „Kgoya-all Hotel Kgoy-al!...“ І пан із Сан-Франциско, почуваючи себе так, як і годилося йому, — зовсім старим, — уже з нудьгою й злобою думав про всі ці „Royal“, „Splendid“, „Excelsior“ і про тих жадних, смердячих чісником людців, що називаються Італійцями; раз підчас зупинки, одкривши очі і підвівшися з канапи, він побачив під скельним стромом берега, купу таких нужденних, наскрізь зацвілих камяних дімків, наліплених один на одного біля самої води, коло човнів, коло якихсь ганчірок, бляшанок і цинамонових сітей, що, згадавши, що це і є справжня Італія, котрою він приїхав роскошуватися, почув розпач... Напослідок, в сумерках, почала насуватися чорна маса острову, гей би наскрізь просверлена у підніжя червоними вогниками, вітер став мякший, теплійший, запашнійший, по присмирнілих хвилях, що переливалися як нафта, потекли золоті удави од ліхтарів пристані... Потім знечевя загремів та з плюском шльопнувся у воду якір, на перебій понеслися з усіх усюдів скажені крики човнарів, — і одразу зробилося на душі легко, яснійше засяла кают компанія електрикою, захотілось їсти, пити, курити, рухатися... Через десять хвилин семя із Сан-Франціско зійшла велику берлину, через пятьнацять вступила на каміння побережя, а далі сіла в ясний вагончик і з гудінням потягнулась до гори по укосі, серед тичок на виноградниках, напів-розвалених камяних огорож і мокрих, кучерявих, прикритих деінде соломяними острішками помаранчевих дерев, з блиском жовтогарячих овочів і товстого полискуватого листя, що сковзало у низ, під гору, скрізь одкриті вікна вагончика... Солодко пахне в Італії земля після дощу і свій, осібний аромат має кожний її острів!

(Продовження буде.)

тові поперти Кемаля Пашу, на випадок колиб союзники не хотіли признати прав Туреччини до Тракії.

Зїзд в Бульонь.

„Іті Парізієн" доносить, що міністри союзних держав зберуться правдоподібно в листопаді ц. р. в Бульонь, щоби обговорити питання звязані з наміреною конференцією в справі Близького Сходу.

Амнестія для нац. меншостей.

„Таймс" доносять з Царгороду, що високі комісарі союзних держав віднеслись до ангорського уряду з домаганням загальної амнестії для населення, що входить в склад національних меншостей.

Уступки Турк'в.

Аг. Райтера доносить, що Турки в Муданії зробили деякі уступки, що до невтральної смуги і що до скількости жандармерії.

З польських справ.

Комуністи в Польщі стараються о леґалізацію партії.

Партія комуністична Польщі задумує поробити старання в справі леґалізації сторонництва. Близші подробиці про це подає нарада польських комуністів, яка відбулася в Москві. На цій конференції рішено навіть вислати делеґацію до Польщі, яка розпочала би кампанію в справі леґалізації партії.

Підчас дебати на нараді в Москві виявилися два становища: Одно репрезентоване Мархлєвским, Елеманом, Бобровским — неуступчиве, а друге — репрезентоване Феліксом Коном, Радеком, Лєщиньским, Прухніком — більш утилітарне. Мархлєвскі заступав думку, що леґалізація комуністичної партії в Польщі ослабила би революційну енергію партії. Це значило би перехід до стадії тенденцій мирових і буржуазних. Цим аргументам протиставив Радек власну тезу, яка й побідила. Радек є тої думки, що леґалізація комуністичної партії в Польщі дала би можність сондувати ґрунт і орієнтуватися в ситуації.

Комуністи числяться з тим, що без інтервенції впливових кругів в Польщі правительство цеї леґалізації не признає. Зачувати, що в цім напрямі мають бути пороблені заходи серед представників Тугутовців і П. П. С.

„Хвиля", яка це подає, зазначує, що воно видається неімовірним, щоби польські соціялісти своїми впливами помогли формуватися комуністичній групі, яку тепер так безоглядно поборюють.

Причинок до оптимістичного образу в „Neue Fr. Presse".

П. К. К. П. в останнім звідомленню подає, що Польща до дня 30. IX. 1922 року пустила в обіг 463,706,046.727·50 паперових марок. Перед роком було 153 міліярди, отже менше, як 1/3.

Польський міністр в інтервю з кореспондентом „Neue Fr. Presse" робив міну, що цю повінь паперових грошей потрафить перемінити в щире золото. Якщо це зробить, так буде це другий „цуд над Віслов" і перед ним зблідне перший, а цілий світ скаже: польський міністр фінансів — п. Ястшембскі є чарівник.

Хочуть купити 100 паротяґів і 5000 ваґонів.

12. ц. м. відбулося засідання економічного комітету польської ради міністрів, на якім обговорювано проєкт набуття більшої скількости паровозів і вагонів у Франції. Франція має на продаж ці речі з табору, який одержала від Німеччини (одержала около 6.000 паровозів і 60.000 вагонів.) Один паровіз має коштувати 9.940 долярів (шведський коштує около 35 тисяч, американський Бальдвіна 36.5000, а німецький 18.000 до 20.000.)

Франція годиться на 10 річні сплати.

В суботу, дня 14. ц. м.

ВЕЧЕРНИЦІ СМОТРИКІВ

на дохід українських інвалідів в салях „Української Бесіди" („Нар. Дім").

XXI 2—3

Початок о годині 8. вечером.

Совітська Росія.

Новий міжнародній банк в Москві.

Шведський фінансіст Амберг одержав від совітського правительства концесію на заснування в Москві приватного банку під назвою „Російський Комерційний Банк". Амберг, здається, виступає яко представник міжнародного чужоземного консорціюма. Новий банк починає функціонувати 3. жовтня; основний капітал його складає 10 міл. золотих рублів, поділених на 1000 акцій. Банк матиме ті самі права, що і Державний Банк за виключенням права емісії. На чолі банку має стояти управа з пяти осіб вибраних акціонерами і пяти директорів.

Можливість перегляду питання про Урквярта.

„Берлінер Тагеблят" повідомляє, що Літвінов відклав свій відїзд з Москви завдяки новим інструкціям, що одержані від совітського уряду. Інструкції ці знаходяться в звязку з можливістю нових переговорів в справі договору Уркварту з Красіним, для провадження яких Літвінов в ближчому часі виїздить до Льондону.

Хвороба Леніна.

Лікарі зазначують, що Ленін, хоч на разі й подужав, зможе довший час жити тільки тоді, коли не буде працювати щоденно більше двох чи трьох годин в день. Більш довга робота може знову загострити склероз кровних судин мозку й викликати рецидив хвороби, який загрожує смертю.

Знищення концентраційних таборів.

Совітський уряд має на увазі з 1. січня 1913 скасувати всі концентраційні табори, а інтернованих в них вислати у Сибір та розподілити по тюрмах.

Зміни в складі совнаркому.

Совнарком постановив лишити за Леніним кермування працею совнаркому. Каменев лишається політичним керманичем, а Цурюпа і Риков поділяють між адміністративні справи.

Арешти в Москві.

З Москви повідомляють, що большевики перевели нові арешти. Поміж арештованими є весь склад місії латвійського Червоного Хреста. Латвійський уряд склав протест.

Літвінов остає в Льондоні.

„Берл. Тагебл." доносить, що Літвінов відложив намір виїхати до Москви і остає в Берліні. Мав він одержати від свого уряду нові інструкції, що торкаються відновлення переговорів з Юркертом. В міродатних кругах говорять про скорий виїзд Літвінова до Льондона.

Ширіть наш часопис!

Дописи з краю.

Ріпчиці пов. Дрогобич.

Обнова орґанізаційного руху.

Було це перед війною село перше в повіті, де працював бл. п. о. М. Бачинський, взірцевий голова читальні „Просвіти", де були всякі можливі українські інституції та орґанізації і де народ був вишколений на свідомих українських громадян. Війна все те знищила і щойно в останнім часі село зачинає знову оживати. В серпни ц. р. відбулися загальні збори читальні „Просвіти" і до виділу вибрано самих досвідчених і випробованих людей. Аматорський кружок приготовляє вже виставу. Заложено в читальнянім домі кооперативу і відновлено кредитове Тов-о „Народний Дім". Є надія, що Ріпчиці відзискають в повіті свою давну славу. — *Читальник.*

Памятайте про пресовий фонд „ДІЛО"!

Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Діла".

РІЖНІ ВІСТИ.

Конференція в Ревлі.

З Гельсінґфорсу доносять про корисний перебіг конференції в Ревелі в справі закордонної політики балтійських держав. Міністри закордонних справ Естонії, Фінляндії, Латвії і Польщі ствердили повну згідність своєї закордонної політики. Рішено взяти участь в конференції для справ розброєння, яка відбудеться на запрошення совітів в Москві. Крім того рішено скликати ще економічну конференцію до Гельсінґфорсу. Чергова конференція міністрів закордонних справ відбудеться в Ризі.

Засідання репараційної комісії.

„Матен" доносить, що на засіданню репараційної комісії дня 11. ц. м. обговорювано справу спадку німецької марки, при чому розглянено подрібно проєкт контролі складений дел. Брендбері. Чергове засідання відбулося в пятницю, дня 13. ц. м.

Договір Англії з Іраком.

„Н. Фр. Пр." доносить з Льондону, що Англія заключила союз з королем Мезопотамії Фейзалем. Союз дає Англії право контролювати фінанси і закордонну політику Іраку через 20 років. Англія зобовязується дати Іракові всяке попертя. Чужинці, оскільки не є Англійцями, не можуть стати урядниками в Іраку. Прийнято засаду „відкритих дверей". Всі чужинці без ріжниці народности мають рівні права в Іраку і можуть вести торговлю на рівних умовах. Англійський мандат вигасає з моментом допущення Іраку до Союза Народів. В Льондоні прийнято вістку про підписання договору доволі рівнодушно. Не вірють там, щоби Союз Народів прийняв Мезопотамію в свій склад.

Проти договору.

„Дейлі „Мейль", обговорюючи договір заключений з Іраком, стверджує, що одиноким бажанням Англії є як найскорійше залишити Мезопотамію, яка в 1922 р. коштувала Англію 8 міліонів фунтів стерл., а від закінчення війни 100 міліонів.

Л. Джордж боронитиме свою політику.

„Н. Фр. Пр." доносить з Льондону: Льойд Джордж матиме нагоду в суботу в Менчестері боронити свою політику перед атаками. Зробить він це на банкеті, який в його честь дадуть провідники коаліційних сторонництв у Менчестері. Думають, що Льойд Джордж заявить, що не гадає податися до димісії.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Турки перейшли граничну лінію.

Льондон. (ПАТ). З Царгорода звідомляють, що турецький відділ з 4000 жовнірів переступив нову граничну лінію на півострові Ісмід. Англійський літак приневолив Турків відступити на границю невтральної стрефи. Рівночасно вислано телеграму до Ісмета Паші й Кемаля Паші з повідомленням про нарушення заключеного договору.

Стан облоги в Греції.

Атени. (ПАТ). Вчера проголошено тут стан облоги в цілій Греції. Всюди панує спокій.

Греція підпише договір.

Атени. (ПАТ). Тут прибули грецькі делеґати з Муданії. Вони не могли підписати договору заключеного в Муданії, тому що вказ'вки вислані з Атен у справі дрібних змін декотрих точок договору не наспіли на час до Муданії. Але що грецьке правительство рішене прийняти клявзулі, що містяться в окончній редакції протоколу, Греки підпишуть цей протокол в суботу. Грецьке правительство звідомило про це французьке, англійське і італійське посольство.

Справа евакуації й обсади Тракії.

Царгород (ПАТ.) ВБК. Генерали коаліц. держав рішили вислати комісію до грецького команданта в Родосто ген. Нідора, щоби уложитися з ним в справі евакуації Тракії грецькими військами й її обсади союзниками. Французи обсадили би Адріянопіль, Кіркілісе, Лілебурґас; Англійці: Родосто, Кешан, Усун-Кепрі; Італійці: Чорлю. До обсади цих усіх місцевостей мається ужити 7 баталіонів піхоти і два шкадрони кінноти. Здовж правого берега Маріци займуть Італійці Дедеаґач, Англійці Кілелі Бурґас і Демотіку, Французи Караґач.

Паніка в Царгороді.

Атени (ПАТ.) АБ. По звідомленням з Царгорода панує паніка з приводу вістки про плянуване вмашируваня Кемалістів. Екуменічний патріярх задумує перенести свій осідок до иншого міста, щоби оминути переслідування. Патріярх звернувся до великодержав із проханням, щоби відложили опорожнення Тракії.

Вибори в Англії.

Льондон (ПАТ.) „Дейли Екс.": Л. Джордж є за безпроволочним переведенням виборів. Вони відбудуться мабуть 4. падолиста.

Л. Джордж вертає до Льондона.

Льондон. (ПАТ). Часописи звідомляють, що Л. Джордж вертає до Льондона, а відтак виїздить до Менчестера. Перед відїздом буде мабуть на послуханню у короля. В суботу виголосить три промови. Черчіл промовлятиме на другий второк у Брістолі.

Гінденбурґ кандидатом на през. Німеччини.

Берлін. (ПАТ.) Міністер внутр. справ повідомив президента Райхстага, що не має нiщо проти відбуття виборів на президента держави в дни 3. грудня і просить перевести відносну ухвалу в Райхстагу. Німецькі націоналісти рішили кандидатуру Еберта протиставити кандидатуру Гінденбурга.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє (35) число сконфісковане за противиборчу віддозву і за деякі місця із новинки про терор в Дрогобиччині.

— **Національний Музей у Львові** (вул. Мохнацького 42) одержав на оплату належитости за набуту збірку 21, українських килимів з Наддніпрянщини кін. XVII—XVIII. в. від пп.: І. Децика з Устерік 5.000 Мп. і 3 кор. срібні, о. В. Садовського зі Львова 10.000, Еп. Йосифа Боцяна дар американський 55.500 і пп. д-ра А. Говикович, д-ра М Паньчишина і Дирекції „Дністра“ по 100.000 Мп. Всего потрібно 3 і пів міліона Мп. Тому Управа Музея просить Вп. Громадянство за численні відвідини вистави збірки В. Пещанського по 500 Мп. вступ і 300 Мп. каталог; шкільна молодь в групах по 250 Мп. та за датки на сплату належитости. Дивна краса і багатство питомого людового мистецтва України, що згодом стане джерелом відродженого нового мистецтва Нації, нагородить кожному його причинок до виповнення зобовязань Національного Музея зглядом первісного власника збірки.

— **Журналістична етика та „Земля і Воля“.** В ост. ч. „Землі і Волі“ з 15. ц. м. анонімний автор рецензії з авторського вечора В. Бобинського грубо нападається на рецензента „Діла“, який кілька днів тому теж писав про той вечір, але прогрішився тим, що осмілився мати иньший погляд, не вхопив по принятому в нас звичаю, за кадильницю та не затягнув у нуту пеану. Поминаємо те, що оборонець п. Б. цілком перекручує сенс і зміст неприємних йому п глядів нашого співробітника (страшенне наївно і недолазно), але він цілком спокійно **розкриває публіцистичний псевдонім свого „противника“**. В понятю журналістичної етики в усіх культурних націй це цілком недопустима річ; це провина проти одного з основних її принципів. За таку справу звичайно викидається винуватця з літературних гуртів та професіональних організацій, як Союз журналістів і письменників, та пятну ться окремим судом, який рішає про літературний бойкот. Очевидно: це діється там, де журналістика й література живуть своїм нормальним життям. У нас цього немає і тому безкарно проходять такі випадки, як повищий, який є ознакою повного здичіння. Слід зазначити, що „Земля і Воля“ не перший раз роз криває чужі псевдоніми. Мабуть соціялісти з „Землі і Волі“, які завжди є mehr päpstlich als der Papst selbst, вважають такі „дрібниці“, як журналістична етика, „буржуазним пересудом“. Вони помиляються, бо і справжні, не мальовані большеви ки шанують такі звичаї.

— **Пожежа у Львові.** Дня 12. жовтня при вул. Коперника ч. 32 вибухла пожежа, яку зараз погашено.

— **Нагла смерть.** У Львові коло Домініканського костела померла наглою смертю на вулиці Марія Петрович. — Тогож самого дня помер наглою смертю у потязі підчас їзди Павло Гутай, 18-літний селянин з добромильського повіту.

— **Сполошені коні.** Дня 12. жовтня вечером на вул. Кароля Людвика сполошилися коні; візник вискочив з воза, а коні гнали із шаленою скорістю між юрбою людей, що зібралися тоді численно на вулиці. Кілька осіб потерпіло легкі ушкодження на тілі. Коней придержано на вул. 3. Мая. Цей випадок викликав між очевидцями переполох.

— **Бандитизм у Дрогобиччині.** В с. Підбужі пов. Дрогобич поліція розпочала погоню за небезпечними бандитами. Двох із них підчас арештування поранено вистрілами з револьверів. Куля трафила одного у груди і він згинув на місци.

— **Міжнародня конференція праці** відбудеться в Женеві при кінці жовтня ц. р. Конференцію організує Союз Народів.

— **Толстой святим.** З Москви доносять, що російська церков огосила Толстого першим святим нової християнської релігії.

— **Повітряна комунікація між Київом і Прагою.** Чехословацький Союз для торговлі з Україною приготовляє повітряну комунікацію — Харків-Київ-Прага. Цей Союз буде мати до розпорядку 12 літаків, а оплата за перевіз одної особи з Праги до Київа виноситиме 900 чеських корон.

— **Оплати конзулярні доровжють.** Польський уряд підвисшив о 100 прц. конзулярні оплати в Австрії та Німеччині, а о 200 прц. оплати від Німців у Німеччині.

— **Зачети для контрактових урядників.** Рада польських міністрів признала зачети для контрактових урядників, котрі служать від 1. листопада 1921.

— **Архіви звернені.** Совітський уряд звернув реевакуаційним транспортом архіви міста Варшави, іменно архіви „оберполіцмайстра“, архіви варшавського генералгубернатора і архіви холмські. Ті останні торкаються в части українського населення Холмщини.

— **Ограблення румунського капітана.** До Варшави прибув капітан румунської союзної армії Рудольф Герціг. В дорозі до Румунії в Станиславові його ограблено. Капітанові удалося зловити злодія, але цей копнув його так, що капітан мусів закликати на поміч поліцію. Арештовано Маріяна і Францішка Долінкевича за крадіж валізи і грошей. Валізу найдено, але без річей. Румунський капітан вернув з Польщі зневірений і розчарований до своїх союзників.

— **Стріляють до гаєвих.** В Нарові арештовано Йосифа Мазура за те, що стріляв з кріса до лісового сторожа Юзефа Кордишевського. Арештований признався до вини.

— **В Берліні дорожня росте.** Німецька преса доносить, що в Берліні піднеслася ціна хліба з 80 на 120 марок а ціна булок 5 замісць 4. Ціна трамваєвого білету підвисшена з 10 на 15 марок. В такій самій пропорції зросли ціни всіх инших продуктів і краму.

— **Ціни книжок в Росії.** Один примірник журналу „Летопіс літератов“ в Петрограді коштує 30 тисяч рублів, том поезії Блока 60 тисяч, одна книжка Короленка 60 тисяч, підручник льогіки 90 тисяч, один примірник ілюстрованого місячника 400 тисяч рублів.

— **Міжнародне право воздушної плавби.** При кінці вересня ц. р. відбувся конгрес в Празі, на якому представники Злучених Держав, Франції, Італії, Японії, Бразилії, Румунії, Польщі, Греції, Болгарії, Австрії, Сіяму, Чехословаччини й Швайцарії радили над постановами головних правил міжнародного права воздушної плавби. Цікаво, що не було там представників Англії, Німеччини й скандинавських держав. Найважнійшими питаннями були: національність себ то державна приналежність літака, а також питанне, на якому місці має право літак приставати. Ухвалено, що національність літака залежати ме від національности власника літака, хоч більш раціональним було би узалежнити се від національности пристани його. Осідати міг би літак не лиш в аеродромах, але також на вільних місцях публичних, а на сигнали мусів би сейчас задержатися. Рішення конгресу не багаті змістом, але за те багато було чемностей і взаїмної адорації, якої вершком було зложення вінця на гробі якогось незвісного жовніра чеського.

— **Вистави народнього театру для урядовців.** У вівторок 17. ц. м. в народнім театрі вистава для урядовців по знижений ціні 50 проц. На цю виставу призначена оригінальна песа Г. Бергера „Потоп“. Дефекти, які виявилися на першій виставі сеї дуже складної песи, котра з великим успіхом пройшла усі столичні театри, усунені. Початок вистави точно 7·30 веч., кінець не пізніще 10·30. Перша ся вистава буде показчиком, чи такі вистави оправдані. — Панове урядові поодиноких інституцій зволять замовляти білети гуртом впрост в канцелярії театру від неділі поміж 10 а 12 і 4. а 5. год. поп. XXV 1—1

— **В народнім театрі** в суботу 14. с. м премієра комедії Г. Зудермана „**Бій метеликів**“, при участи найкращих сил нашого театру з О. Загаровом на чолі. — В неділю 15. в друге весела оперетка на 3 дії „**Барон Кіммель**“. Білети в Народній Торговлі, а в неділю вимково від 10. до 12. і від 2. до кінця вистави при касі театру. Початок 7·30 веч., кінець не пізніще 10·30. XXV 1—1

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині просимо отсим силадати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло“ у Львові, а нас повідомити листівною. — *Адміністрація.* 1—4

На зимові вечері.

(Під увагу родинам, читальням та касиновим товариствам.)

Надходять довгі зимові вечері. Поволі минають скучні хвилі. В тихім родиннім закутку одинокою розрадою стає тоді добра, цікава та дешева книжка.

І тільки з тих причин з недостачі у нас такої лектури Накладня „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“ вирішила приступити вже з днем 1. падолиста с. р. до видання „ДОМАШНЬОЇ БІБЛІОТЕКИ для старших і молоді“.

Випуски цієї бібліотеки будуть появлятися періодично що місяця з музичним та гумористичним додатком для сталих передплатників.

На зміст складаються історичні оповідання та повісти, спогади з минулого, пригоди та подвиги нашої Армії в часах визвольної війни, а все богато ілюстроване.

Хто пришле до 1. листопада с. р. мп. 1000 на рахунок передплати, буде одержувати книжки оплачено з 10-процентовим опустом.

Замовлення і гроші слати на адресу:

„ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, вул. св. Марка 20. 888 2—2

Комунікат У. П. Т.

До Усіх Кружків У. П. Т. в краю.

З огляду на те, що в дни 1. падолиста с. р. відбудеться Загальний Зїзд Тов а, Головна Управа У. П. Т. взиває всі Кружки, щоби на підставі §. 47. статуту відбули Збори задля вибору відпоручників на Зїзд. На кождих 20 членів Кружка припадає один відпоручник з тим, що Кружок мусить мати найменше одного відпоручника.

Відпоручник не може мати більше, як дві повновласти.

Кождий відпоручник мусить бути заосмотрений леґітимацією виданою Старшиною Кружка.

Порядок дневний подасть Головна Управа до відома в часописах. IX 3—3

До членів „Народної Торговлі“.

Надзвичайні загальні збори „Народної Торговлі“ у Львові з дня 29. червня ц. р. рішили підвисшити членський уділ до 10.000 мп. а вписове до 1000 мп. Обовязок доплати уділів до згаданої висоти для дотеперішних членів, настане, щойно по зареєстрованню нового статута, а хто протягом 3 місяців від дня зареєстровання статута не доплатить, перестане бути членом „Народної Торговлі“ (§ 158 і 159). Для членів-кооператив є відмінна норма а іменно розмірно до їх власних декларованих уділів.

В короткому часі надіємося впису нового статута до торговельного реєстру, а 3-місячний речинець скоро мине і в тім речинци може бути невигідним для декого доповнити свій уділ. Пожаданим для того є, щоби дотеперішні члени доплатили вже тепер, не вичікуючи речинця.

Не маючи найновійших адрес своїх давних членів, звертаємося отсею дорогою до всіх членів нашого, 40 літ істнуючого стоваришення, щоби доповнили свої уділи до 10.000 мп. як найскорше. 1—3

Управа „Народної Торговлі“.

Курс грошей.

Львів, дня 15. жовтня 1922.

Доляри американські	9.280—9.300
„ „ (1. і 2-ки	9.180—9.200
Доляри канадійські	9.000—9.020
„ „ (1. і 2-ки	8.900—9.920
Марки німецькі	4·30—4·40
„ „ (сотки)	4·10—4·15
„ „ (дрібні)	4·00—0.05
Леї румунські	62·00—63·00
„ „ (дрібні)	61·00—61·20
Корони чеські	335·00—340·00
„ „ (дрібні)	325·00—330·00
Австрійські тис. нов. ем.	500·00—550·00
„ „ ст. ем.	1.400·00—1.550·00
„ сотки нов. ем.	45·00—50·00
„ 50 кор.	40·00—45·00
„ 20 кор.	18·00—20·00
„ 10 кор.	9·00—10·00
„ 1. і 2-ки	0·40—0·45
Рублі 5-сотки	1·50—1·60
„ сотки	1·60—1·70
„ 25-ки	1·10—1·20
„ дрібні	0·80—0·90
„ думські 1.000-ки	20·00—25·00
„ „ 250-ки	15·00—18·00
Карбованці	1·20—1·30
Гривні	1·80—2·00
Франки французькі	840·00—850·00
Фунти стерлінґів	44.500·00—45.000·00
Франки швайцарські	1.850·00—1.900·00

Золото.

20 кор.	3.900·00—3.950·00
20 франк.	3.800·00—3.850·00
20 марк. нім.	4[illegible].500·00—44.000·00
фунти стерлінґів	44.000·00—44.200·00
10 рубл.	48.[illegible]00·00—48.500·00
Доляри	8.400·00—8.600·00

Срібло.

Корони австр.	750·00—760·00
5 кор. австр.	3.950·00—4.000·00
Фльорени австр.	1.900·00—1.950·00
Рублі	3.450·00—3.500·00
Копійки	16·50 17·00
Доляри американські	7·8[illegible]0·00—8.000·00
„ „ полов. і ¼	7.500·00—7.600·00
Доляри канадійські	7.100·00—7.200·00
„ „ дрібні	6.900·00—7.000·00
Леї румунські	745·00—750·00

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, (Шашкевича 5.).

В суботу 14. ц. м. новинка: „БІЙ МЕТЕЛИКІВ“ комедія на 4 дії Г. Зудермана.

В неділю 15 ц. м. другий раз: „БАРОН КІММЕЛЬ“, оперетка на 3 дії В. Коллл.

У вівторок 17. ц. м. вистава для урядовців з опустом 50%: „ПОТОП“ — оригінальна песа на 3 дії Г. Бергера.

Початок точно 7·30 г. веч. — Білети від 11—1 і 4—7 в „Народній Торговлі“ — а в день вистави від 5. год. в касі театру.

—о— XXV. 1—?

Ширші Сходини членів Кружка УПТ. ім. Ганни Барвінок відбудуться в неділю 15. ц. м. о год. 4-ій по полудни в школі ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12 На денім порядку: 1. Жінка в давній Україні — реф. Д-р Степанів-Дашкевичевої. 2. Сучасна хвиля — і українське жіноцтво — реф. К. Малицька. 3. Евентуалія. О як найчисленнійшу участь проситься всіх членів і прихильників Кружка. За Старшину: К. Малицька, О. Коренцева. 905 1—1

З нагоди інавґурації викладів Товариства наукових викладів ім. Петра Могили відправить в неділю 15. ц. м. о годині 10. рано торжественне богослуження в церкві Духовної Семинарії при вул. Коперника о. д-р С. Кархут.

Звичайні загальні збори Жіночого Кружка УПТ. ім. Ганни Барвінок у Львові відбудуться в неділю 22. жовтня ц. р. о год. 5 ій по полудни в школі ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12. На порядку дня: 1) Відкриття зборів, 2) Відчитання протоколу з послідних зборів. 3) Звіт секретарський і касієрський, 4) Звіт контрольної комісії. 5) Вибір голови, членів старшини і контрольної комісії, 6) Вибір відпоручниць на загальний зїзд УПТ. 7) Внесення і евентуалія. По зборах відчит д-ра Василя Щурата: Ганна Барвінок — дружина Куліша. Проситься о як найчисленнійшу участь. За старшину кружка: *К. Малицька, О. Коренцева.* 905а 1—2

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВІСТНИК.

Жорж Сорель.

(З нагоди смерти.)

Умер оден з найбільших мозків і затихло одно з найчистійших сердець сучасної Франції. Умер оден з найбільше парадоксальних сучасних письменників, якщо згодитись, що найбільше парадоксальним письменником є той, що працює для суспільної справи а не дбає ні про читачів ні про критиків, ні про суспільність. Умер 80-літний старець, що довгі останні роки своєї письменської праці провів у затишку, в колі найблищої родини, далеко від людей, тим дальше, що в околиці Парижа — в сусідстві цеї вічно спокусливої кокетки, небезпечної для кожнього французького творця.

Житєпис Сореля складається лише із заголовків його творів з яких ледви чи оден є відомий пересічному французькому інтелігентові. Популярність Сореля складається із сям-там кинених загальників про його апольогію синдикалізму, погорду до всіх офіціяльних форм т. зв. „наукового" соціялізму, про його нежданий зворот у напрямку найменше сподіянім: — до роялізму та католицизму, і т. и. Сам Сорель залюбки сповідався із своїх нежданих пригод у світі ідей. Його книжки не були нічим иншим як сповідю із своїх думок, часто безладних, що виринули при читанню чужих книжок. Майже сорок літ свого життя присвятив він виключно роздумуванням над чужими творами; двайцять — практичній праці у вузькій професії інженіра „мостів та шляхів". Щойно перейшовши на пенсію почав він у тиші „прочищати свою память з ідей накинених вихованням та справді працювати, щоби чогось навчитись".

Коли пригадати собі на мить усі ті обсяги творчої думки за якими стежив Сорель як невтишний критик ідей — уява дивним нахилом до контрастів зринає мимохіть до цього невеликого містечка, де відбулися похорони Сореля. Можна сказати з певністю, що за його домовиною не йшли представники ніяких офіціяльних інституцій, ні революційних організацій, ні делєгати якоїнебудь партії або хочаби літературного гуртка... Чи збіглася довкола неї бодай юрба у якій і я прийняв би участь з тою самою метою, щоби перевірити: як виглядають похорони такої людини? Цікаво чи йшли за домовиною лише його други з яких майже всі вважають себе його учениками; чи йшли старі звеличники, які згодом відвернулись від нього задля зради спільних пересвідчень? Цікаво ще: чи перед домовиною йшов священик; — цікаво не для світогляду Сореля а для анекдотичного матеріялу, якого Сорель полишив по собі, на жаль, так мало.

Закарлючистою є наша психольогія, коли пишемо некрольог. Почуваємо тоді своєрідну приємність, коли можемо з життям небіжчика звязати якнайбільше особистих споминів. Оця приємність зростає з почуванням виїмкової гордости, коли діло йде про виїмкову людину. Для посмертної згадки про таку людину краще покористуватись двома-трьома небилицями з її приватного життя ніж збірним виданням творів. На жаль, неможливо було зустріти Сорелля на париських бульварах, вічах або в каварнях. За те незвичайно легко було відвідати його на селі в його на-пів чернечім захисті. Для цього досить було не знати його творів. Хто знав їх не міг не розуміти, що найкраща подорож для особи стої сензаційної зустрічі із Сорелем це мандрівка по нетрах його думки між окладинкою книжки

* * *

Хочете конче чогось особистого? 11 літ тому у Парижі я почував себе невимовно щасним, коли оден визначний чужинний письменник, побачивши моє зацікавлення творами Сореля, замовив у мене переклад з вибраних студій Сореля для фільософічної бібліотеки. Коли я вернувся у Львів я уявляв собі у своїй молодечій наївности, що Сорель повинен бути для нас не менше актуальним, хочаби тому, що проблєми соціялізму перемелювалися у нас як хліб насушний. Коли я звернувся до „Видавничої Спілки" з пропозицією перекладення дещо із Сореля а до „Літер.-Наук. Вістника" із статею про нього, я зустрівся із здивованим обличчам тодішнього диктатора цих інституцій проф. Грушевського, який ледви чи не переплутав Жоржа Сореля із „відомим істориком" Альбертом Сорелем.

„У нас нема читачів на таких спеціяльних авторів" — відповів автор зовсім не спеціяльної історії в 7-и товстенних томах.

Минуло літ 11 і неоден з нас перейшов еволюцію настільки грунтовну наскільки може її перейти людина, коли із професора стає головою революційного уряду із буржуя — пролєтарієм, із завзятущого націоналіста — інтернаціоналістом. Я чув, що наш історик професор читає нині з великим зацікавленням Ж. Сореля. Дуже можливо, що це наклеп. Адже це не зміняє у нічім суті справи. А суть справи у тому на що Німці звернули увагу голові Центральної Ради: Zu spät. Занадто рано було казати у нас про проблєми до передумання яких не були підготовлені теоретично навіть професіональні історики, професіональні соціялісти та керманичі народу; — занадто пізно передумувати їх тоді, коли нарід мусить їх вирішати практично без помочі своїх істориків, своїх соціялістів та своїх керманичів...

Вибачте таку „особисту вставку". Сорель любив їх всею душею і не минав ніколи нагоди, коли можна було зробити натяк на сучасні події та сучасних діячів, без огляду на те чи число його ворогів зростало від цього. Він любив ці злобні пригадки ще й тому, що кожну найзагальнійшу теорію звязував з моментами сучасної суспільної боротьби, — тому, що глузував з кабінетних учених, які силкуються надаремно стати народніми трибунами або з проводирів маси, які прибирають надаремно позу фільософів. Сорель був звеличником т. зв. „action directe" — „безпосередньої акції" пролєтаріяту, що має заволодіти суспільним механізмом, а проте сам ніколи не впливав на неї безпосередно. Він розумів, яка прогалина лежить між ідеєю, що шукає теоретичних основ для своєї сили і між її конкретною формою виявленою у якомусь суспільному змаганню не теоретиками, а — діячами, що шукають нагоди для її розвитку незалежно від її льогічної ясности або доцільности.

Ми можемо не годитись на діягнозу поставлену Сорелем щодо засудженої на смерть буржуазної культури. Можемо не годитись на проповідувані ним методи боротьби — проти неї або в її обороні. Та чим більше находимо в ньому ідей розбіжних з нашими, тим більше дивуємося: що є вартістю такого письменника, коли не можемо нічого прийняти від нього. Я міг би назвати пів сотки письменників, які захопили мене сильнійше ніж Сорель чи то чаром слова чи сюжетом твору чи методою дослідів чи ідеалом бажаної майбутности чи останніми льогічними висновками. Не знаю чи я почував себе колинебудь його учеником і знаю напевно, що не був ніколи його однодумцем. Може для цього бракувало мені лише 40 літ роздумувань у тиші. А в тім: Сорель приневолив мене, як чимало инших, зупинитись над його книжками довше ніж зупиняємось над тими, які нам звичайно до вподоби, без застережень. Його твори полишали враження зшитків близького друга щодо якого не питаємо: чи він має талант і чи помиляється? а якого слухаємо ще раз і ще раз, тому, що почуваємо його щирість а не можемо лишитись байдужими до нього, коли він передбачує загальну небезпеку...

Сорель на 7 літ перед війною заповідав клясову боротьбу в цій безоглядній ненадійній формі, в якій вона виявилася на території колишньої Росії. „Рефлєксії про насильство" мусіли бути відомі провідникам большевизму не гірше ніж була їм відомою психольогія їх ворогів. Оця книжка була би вже давно перекладеною на всі мови, колиб її автор брав якунебудь участь у подіях, про які вона каже. Вона була би вже давно спалена, а її автор засуджений на смерть, колиб можна передбачити і доказати, коли книжки є шкідливі.

Коли Сорель писав „Процес Сократа" і доказував, що Атенці не могли не засудити Сократа за його боротьбу проти державної моралі, він уже тоді мус'в думати про свою анальогічну революційну ролю. Та він повірив би мабуть, колиб його впевнити, що його апольогія пролєтаріяту могла би нині бути також прегарним паліятивом на революційну пропасницю. Хто лічив радикальнійше ніж Сорель з соціяльної утопії всіх тих, що домагалися від майбутности таких прегарних дарунків як рівність, свобода, братерство, нове мистецтво, надлюдина, обнова життя і всі инші витребеньки, обіцювані у брошурках усіх соціялістичних партій та напрямків? Хто сміливійше розганяв „омани поступу" сучасної европейської інтелігенції? Який ученик Маркса знав так гарно історію релігії, а головно: християнства і цитував з такою ревністю отців Церкви і сучасних теольогів?

Коли Сорель присвячував свої книжки критиці буржуазного ладу і основам нової пролєтарської етики, його думка зупинялася на тій межі, до якої кожний з нас доходить бодай раз у життю у мент несподіваного „катарсіс". Ми почуваємо тоді з болючою свідомістю суперечність між нашими теоріями, які вважаємо єдиною своєю „справжньою" вартістю і між суспільною конкретною, формою нашого життя, яку не можемо відкинути ... з тої самої причини, а саме: що вона є єдина наша вартість. Сорель не ставив ніколи такого питання в такій загальній, абстрактній, метафізичній формі. Він відбирав поволі всім нашим загальним, абстрактним, метафізичним ідеям силу як орудникам думання, а заступав їх самою духовою потребою: найти перш усього реальну мету думання та критики. А одночасно по скінченій аналізі не давав нам змоги прийняти готових практичних висновків. Сорель не признавав ні закінчених метафізичних ідей ні закінчених реальних форм. Він думав та вчив думати менш-більше в таких категоріях, які простягає перед людиною невідхильність війни для збереження творчих ідей, — війни, від якої залежить доцільність усіх дотеперішних індивідуальних ідей та суспільних форм.

Михайло Рудницький.

Рецензії.

С. Томашівський. ПІД КОЛЕСАМИ ІСТОРІЇ. Нариси і статті, (Бібліотека „Українсього Слова" ч. 35). Берлін, 1922. Ст. 103.

Національно-політичні катастрофи, більші чи менші, мали нераз місце в історії людства. Та тільки в народів - немовлят або в народів - декадентів не відбивалися вони ніяким глибшим відгуком. В народів — націй, зрілих та непережитих іще, катастрофи такі скорше чи пізніще викликували холодні рефлєксії: про причини невдач, яких в першій мірі шукали в себе самих, та про усунення тих причин. Новочасна історія Европи подає нам багато прикладів на се. Розгром Німеччини Наполеоном І. та німецька література після Наполеона, упадок Польщі при кінці XVIII. ст. й невдалі проби відбудувати її в XIX. ст. та шукання за причинами упадку й різка самокритика т. зв. краківської історичної й політичної школи — отсе тільки два найбільш відомі факти на потвердження сказаного вище.

Національно-політичну катастрофу переживає сьогодня також Україна. Виїмково корисний момент для збудування Української Держави не тільки не приніс нам зреалізування нашого національно-державного ідеалу, але поставив в положення чи не найгірше з усіх народів, що опинилися нині „під колесами історії".

Та чи свідоме сеї катастрофи українське громадянство? І чи подумало воно вже про причини її та про усунення сих причин?

Аж надто вимовну відповідь на отсі питання дає нам в першій мірі сучасна українська публіцистика. Передовсім — еміграційна, яка всюди і завсіди була останнім висловом національно-політичної думки. Не маю наміру характеризувати її докладніще. Та всеж таки не можна не зазначити одного: повного майже браку в ній самокритики.

Одним із нечисленних відрадних виїмків під сим оглядом є книжка проф. С. Томашівського. Є се збірка 16 нарисів і статей, що були друковані первісно в берлінськім „Українськім Слові" (1921 — 1922 рр.), та які порушують ряд політичних питань, українських і міжнародніх. Всі вони виходять із подій дня. Та всі спиняються на означених типових проявах сучасного нам національного та інтернаціонального життя. І всі вони майже — одна різка самокритика. „Бо, на мій погляд — каже автор у Передмові до книжки — самопізнання і самопризнання то передумова самопоправи, а без цеї останньої — ми пропадемо... І признаюся — каже він далі — мене менше бентежить сьогоднішня руїна, а більше те, що всі дотеперішні катастрофи, моральні і матеріяльні, які безупинно сиплять ся на наш нарід, не вирвали нас із політичного сомнамбулізму й жаху перед дійсностю" (ст. 3—4).

Годі говорити тут докладнійше про кожду статтю автора з окрема. Значне число їх і ріжнородність тем, які порушують вони, з одного боку, й невеликий обєм бібліоґрафічної замітки з другого, не дозволяють на се. Всеж таки на дві з них не можу не звернути спеціяльної уваги: на першу і на останню.

„Чи єсть українська національна ідея"? — отсе заголовок першої статті. Чи ми, Українці, маємо одну спільну національну ідею — отсю необхідну передумову, щоби бути справжньою нацією? Поставити питання — каже автор — значить часами відповісти на нього. Так і тут до деякого ступня. Про одну спільну національну ідею у нас зараз і мови нема. Бо що в нас не виставляють як національну ідею? Боротьбу з Московщиною — одні боротьбу з Польщею — другі, світову соціяль-

ну революцію — треті і т. д. І котраж з тих ідей правдива, дійсно національна? Змагання до української державности — скаже хто. Та як у нас розуміється державність? „Як би у нас справді було таке розуміння держави, як у світі — каже автор — то не можливо булоб подумати собі таке божевілля, яке у нас скоїлось під кінець 1918 р., коли соборна Україна з реготом безумного розторощувала свою правдиву, велику й засібну державу. У моменті — коли у всіх тямущих Українців повинна була бути тільки одна думка, одна ціль, один ідеал: захистити істнуючу державність, якою доля була наділила нас у виїмкових обставинах" (ст. 7).

Про „Куліша й українську національну ідею" говорить автор в останній статті. „Як увесь майже свій вік — каже він — так і цілу четвертину століття по смерти стояв Куліш „сам один", нелюблений, незрозумілий, чужий, і якщо не підозріваний у чистості своїх мотивів і змагань, то зображуваний як людина не зовсім нормальна. А сьогодні?" Та близший аналіз усіх „провин" Куліша, зроблений із перспективи 25 літ, найпачеж після досвідів останніх літ, приводить автора до ось якого потрійного висновку: 1) Якщо говорити про Кулішеві „хиби", то головна з них лежалаб хіба у тому, що він, ставлячись критично, чи взагалі неприхильно, до національного сучасного і минулого, не дав і не вмів дати жадної спроби позитивної ідеольоґії і тим способом утруднив або й унеможливив зрозуміння його думок та приєднання прихильників. 2) Що до обєктивних закидів, роблених Кулішеви, то при новому розгляді одна частина їх стратить усю стійністьізза того, що вони типові прояви всього українського громадянства в даній фазі його національного розвитку і що майже ніхто з сучасників Куліша не вільний вповні від тих знамен часу. З окрема се належить до питання про українсько-московські взаємини в минулому і сучасному. 3) Друга частина Кулішевих „гріхів", — себто та, яка в українській історії після княжих часів бачить перевагу негативних, руїницьких сил і змагань; яка довела поета до погляду про „політичну нікчемність України" і до горячих протестів проти ідеалізування нашою інтелігенцією історичних і насаджування сучасних анархістичних й антикультурних інстинктів серед доброго, здібного і трудящого народу — ся частина — кінчить автор — мусить бути переписана з пасивів Кулішевого білянсу в активи (ст. 101—103).

І дійсно — так!

Ів. Кревецький.

Борис Якубський: НАУКА ВІРШУВАННЯ. Вид. „Слово", Київ, 1922).

З Великої України доходить до нас вряди-годи звістка про нові розстріли або про нову книжку. Звісткам про нову книжку віримо важше ніж звісткам про розстріли. Розстріли належать до законів большевицької влади, книжки до її виїмків. Коли одна з виданих книжок на „другім березі" попаде нам у руки, ми зустрічаємо її так само, як утікачів із червоного царства: бажали би із сповіди одиниці витворити собі образ про життя мільйонів.

Такі книжки як „Наука віршування" Якубського належать безумовно до виїмків, які дозволяють хіба на висновок, що навіть у найважчих політичних, економічних та духових умовинах родяться таланти та твори. Якубський не належить до талантів, які найшли в революції сприятливу Музу. Навпаки. Коли чуємо та прочуваємо, як виглядає теперішне життя у Київі — важко нам повірити, що є там одиниці, які мають змогу — силу та силивість! — думати про такі аристократичні витребеньки як теорія поезії! Книжка Якубського є першою спробою на нашій мові прокинути зацікавлення до питань, з якими повинен бути ознайомлений меньш-більше кожний, хто хоче писати та читати вірші. Як бачите: спроба не легка. Пересічне розуміння поезії стоїть у нас ще на тому самому рівні, що у Мольєрівського Журдена, який був дуже здивований почувши, що він розмовляє прозою. Наші відомі поети та критики можуть бути дуже збентежені почувши, що вартість поезії залежить від вельми складного внутрішнього механізму, якого прикмет не можна оцінювати без відповідних „фахових" даних. Иншими словами: Якубський пригадує, що від авторів та критиків поезій треба домагатися такого самого підготовлення, як домагаємося нині від маляря та архітекта. Оця школярська пригадка є необхідна тому, що наша поезія не вийшла ще з хуторянської культури, в якій кожний сам собі господар: адже селянин не вчившися, сам, як уміє, ставить собі хату і сам її малює. У літературній критиці це називається в нас: мати вроджений талант.

Щойно прочитавши книжку Якубського, можна зрозуміти повну іронію та мелянхолію, яка міститься у тихому виправданню в передмові, що сучасні поліграфічні (!) умови приневолювали автора до як найбільшої звязкости. Автор лякається, чи ця звязкість не пошкодить ясности викладу. Книжка не втратила на ясности від своєї звязкости, але як важко розяснити на 100 невеличких сторінках те, на що треба би що найменше 300 великих сторінок! Автор як справжній знавець свого предмету володіє матеріялом на стільки, що полишає майже на кожній сторінці складні питання на тій межі, на якій вони стають складними проблемами, звязаними з цілою низкою проблєм творчої уяви. Величезна література приведена в цім невеличкім огляді найважніших форм віршування, не є традиційною прикрасою начіплюваною у т. зв. професорських творах, прикрасою необхідною для придбання похвали „науковости". Якубський не потрібує нас запевнювати, що студіює теорію віршування на протязі 12 років. „Не треба — каже Уайльд — пити цілої бочки, щоби переконатися, чи вино є добре". Два-три погляди автора, висловлені про взаємини між ритмом та метром, ритмом та стопою, або про загальні принципи милозвучности є доказом, що автор має щодо кожньої теорії свій самостійний погляд не раз передуманий. Вже попередна невеличка студія Якубського „Про форму поезії Шевченка" виявила нам чутливого дослідника, що почувається у світі поезії, як людина ознайомлена з її сучасними домаганнями не в нашім українськім провінціональнім розумінню. Те, що він каже про „теорію цільного слова", можна сказати про всі инші питання та теорії, яких він торкнувся лише кількома словами задля недостачі місця: „Тут потрібна перш сила статистичної та клясифікаційної праці над нашими віршами, що вимагає часу та зусиль не одної людини, а цілого покоління дослідувачів віршування".

Скільки років витрачується в наших гімназіях на вивчення латинської та грецької метричної системи! Нема найменшого сумніву, що ні вчителі ні ученики не в силі схопити її внутрішньої льоґіки та краси, коли не вміють спершу переложити її на аналоґічні музичні символи рідної поезії. Коли би такий аналітик поезії як Якубський мав змогу при „античних метрах" дати досить велику скількість зразків та прикладів, він сповнив би навіть педаґоґічне завдання: розяснив би сліпим звеличникам клясичної поезії, що шлях до неї можливий лише через гущавину якоїнебудь сучасної поезії, яку вони мусять перш усього навчитися розуміти, себ то аналізувати. Без цієї вступної праці роки витрачені на вигикування Гомера або Овідія є дуже кумедною схолястичною забавою, призначеною для замороченя учеників та вчителів.

Можна бути певним, що 99 процент з цих учеників та вчителів (себто нашої інтеліґенції) прочитавши заголовок „Наука віршування" або навіть і цілу книжку зробить висновок, що завдяки таким книжкам у нас непотрібно збільшиться і так вже поважне число віршомазів. Не можна зробити хибнійшого висновку. Щойно, коли наші кандидати на поетів та критиків зрозуміють, як важко нині писати вірші та про вірші — тоді у нашій літературі позначиться уперве межа між віршунами та поетами.

Книжка Якубського прокидає надто багато нетиканих питань з обсягу теорії поезії, щоби можна торкатись їх у часописній замітці. Найкраща похвала такої книжки, що вона прокидає питання. Можна сказати й більше. Недавно в якійсь статті наведено список останніх творів Київської Академії Наук. Знаю, що слова „Академія" та „Наука" мають у нас маґічну запаморочуючу силу і що непатріотично дбати про те, щоби ці слова мали в нас таке саме значіння, як у великих европейських народів. Не ображуючи нашої заслуженої Академії, можна її впевнити, що її науковість зросла би, коли би замісць товстенної книжки одного із обважнілих учених, вона видала велику, але легку книжку такого неакадемічного специяліста, як Якубський.

Михайло Рудницький.

Артур Конан Дойль: ПРОПАЩИЙ СВІТ. — Роман для молоді і старших. З малюнками Гаррі Раун трі і небіщика Мейл Уайта. — Переклад з англійської мови Софії Вольської. Вінєтка Володимира Січинського. Накладом Української Спілки, Львів, 1922. — Стор. 240, VIII-ки. — Ціна брош. 2000 мп., перепл. (півполотно) 3000 мп.

Не є це детективний роман. Змістом роману фантастична подорож ученої експедиції в непросліджені нетри горішної Амазонки, де мають находитися рештки давно пропащого світу, решткі, які викопують учені археольоги в землі і передають їх до музеїв, аби нам показати, які істоти замешкували нашу землю в давних епохах. Птиці — плеродактилі, страшні дінозаври, великі але спокійні іґуанодони, кольонія малполюдів — все те оживає перед нашими очима. Ми їх бачимо. Бачимо також, як чотирох відважних членів наукової експедиції стараються їх пізнати, спосіб життя прослідити, щоби те все донести потім до нашого відома. Роман — повний здорового гумору, буде цікавий для молоді і старших і дасть кілька годин правдивого відпочинку. Цінність роману збільшується наслідкомгарної мови, старанного видання і численних, бо сорок ілюстрацій. Ціна, як на теперішні відносини, дуже низька. — При цій нагоді замітимо, що роман цей перекладений на усі европейські мови, принятий всюди як найкраще.

Бібліоґрафія.

А. Періодичні видання.

КНИЖКА, вістник українсько-книжкового руху. Ч. 4—7. Ст. 49—100. Рік вид. II. Видає вид. „Бистриця". Ціна прим. 600 мп. Адреса Редакції і Адміністрації: Станиславів вул. Липова ч. 77. — Зміст: *Д-р О. Когут*: Осліпле зеркало. *Ст. Сірополко*: Культ книжки. *В. Королів-Старий*: Про спільну мову. *І. Зеленкевич*: Занепад культури. *І. Калинович*: Тайна і святиня книги. *І. К вич*: Польські причинки по українознавству. *О. Залеський*: На музичні теми.

М. Горький: Про значіння письменства. *М. Обідний*: Музей — Архів Визволення України. Проспект Видавництва „Українське Слово". *Д-р О. Назарук*: Розмінянє золото. До наших предплатників і прихильників. З преси. Рецензії. Бібліоґрафія. Хроніка. Оголошення.

НОВА УКРАЇНА, двотижневник громадського, культурного та економічного життя, ч. 12, ст. 42. Зміст: *Гр. Наш*: Злочинства політичної безграмотности. *В. Тимошенко*: Хто заступив Україну на світовому хлібному ринкові? *С. Гольдельман*: Антисемітизм, большевизм і жидівська політика. В справі допомоги голодуючим на Україні. Соціялістичний рух. На Україні. Українське життя за кордоном. Серед книг і журналів. Книжки і журнали надіслані до редакції. Адреса Редакції й Адміністрації: Praha III., Šeřiková 4/III.

ПИСЬМО З ПРОСВІТИ, літературно-просвітний тижневник під ред. Волод. Дорошенка. Чч. 39—40. Адреса Редакції та Адміністрації Львів — Ринок ч. 10/II. Ціна числа 150 мп.

Зміст: *Д-р І. Брик*: Його не здержать ні труси, ні бомби, ні тюрма. Відклик. *І. Ставничий*: Огляд діяльности філії Т-ва „Просвіта" в Станиславові за рр. 1918—1922. *Д. Коренець*: Господарська школа Т-ва „Просвіта" в Милованю. *Г. Сіятовський*: Дещо про аматорський театр. Дописи. По Україні. По світу. Дешева томасина. Посмертні згадки. Книжки надіслані до Редакції Т-ва „Просвіта". Вісти з „Просвіти. Оголошення.

СВІТ ДИТИНИ, ілюстрований часопис для дітей, (виходить 1. і 15. кождого місяця), ч. 19—20. Рік вид. III. Ціна примірника 300 мп. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів — вул. Зіморовича ч. 3.

Зміст: *Роман Завадович*: Скінчив вже серп... Лист із Чілі. (Перекл. з англ. *Софія Куликівна*). *Кл. Л.*: Спогади з діточих літ. Хто написав „Робінзона Крузо"? (Перекл. з англ. (*Софія Куликівна*). *Я. Вільшенко*: У слоту. *Бляншет*: Мовчалива Академія. *М. Підгірянка*: Чотири сторони світа. Не будь гордим зі свойого богацтва. *Не-Римлянин*: Один день з життя Яри. *І. Koži ik*: Вечір в літі. (Перекл. *М. Підгірянка*). *Г. Збєршховскі*: На подвірю. (Перекл. *О. Б.*) Ребуси, загадки й шаради. Звіти з діточих вистав. Переписка Редакції.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, орган Товариства „Взаїмна Поміч українського народнього учительства", ч. 9. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів — вул. Унії Люблинської ч. 11|I. Ціна примірника 200 мп. Зміст: До діла! Зїзд безробітнього українського учительства. Польські вибори і Сх. Галичина. *А. Воронський*: Про шкільництво на Підкарпатській Україні. З Волині та Холмщини. З шкільних гараздів. Українське вчительство а військова служба. Збірка фактів. *І. Лобай*: Конгрес „La Nouvelle Education" у Версаю. З діяльности Окр. Відділу ВПУ. *П. Ласецький*: Як поборемо трудности при навчанню чотирох ділань в народній школі? Обіжник Гол. Управи ВПУ. Бібліографія. Новинки. Посмертні вісти. Оголошення.

Б. Книжки.

Олександр Барвінський: ВИЇМКИ З УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ СЛОВЕСНОСТИ. Часть III. Б. Виїмки з народнього письменства XIX. в. Четверте перароблене видання (з 19 ілюстраціями). Ст. 318. У Львові 1922. Наклад Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка.

Я. Біленький: УКРАЇНСЬКІ ПРИВАТНІ ШКОЛИ В ГАЛИЧИНІ. Ст. 16. Львів 1922. Наклад УПТ.

ГУМОРИСТИЧНИЙ КАЛЄНДАР „БУДЯК" на рік 1923. Ст. 32. II. рік видання. Львів 1922. Накладом редакції „Будяка".

Дмитро Дорошенко: СЛАВЯНСЬКИЙ СВІТ В ЙОГО МИНУЛОМУ Й СУЧАСНОМУ. Том II. Стор. 260. Бібліотека „Українського Слова" ч. 11. Берлін 1922. Зміст: Поляки. Сербо-Хорвати. Серби державні. Хорвати. Серби в Угорщині. Дальматія і Дубровник. Історія Чорногори. Босна і Герцеговина. Словаки. Словінці.

Українські ґаздині! Позір!!! Купуйте всі споживчі товари лише — — у наших інвалідів **у Львові при вул. Валовій 31.**

Не жалуйте кілька кроків ходу. — Товар першої якости по конкуренційних цінах. — Памятайте про народний обовязок!

Дмитро Дорошенко: СЛАВЯНСЬКИЙ СВІТ В ЙОГО МИНУВШОМУ И СУЧАСНОМУ. Том. III. Стр. 264. Бібліотека „Українського Слова“ ч. 12. Берлін 1922. Зміст: Україні. Чехи. По менший показчик.

Е. Еган: Економічне положення руських селян в Угорщині. Ст. 96. Praha 1922. Nakladem Ustředni jednoty družstev v Praze.

Софія Куликівна: Алі Баба і 40 розбійників. Ст. 24. Львів 1922. Наклад „Світа Дитини“.

Артур Конан Дойль: ПРОПАЩИЙ СВІТ. Роман для молоді і старших. З малюнками Гаррі Раунтрі і небіщика Мепл Уайта. Переклад з англійської мови Софії Вольської. Ст. 244. Львів 1922. Накладом Української Спілки.

І. Свєнціцкий: „Свѣтъ свѣтян и горян“. Вел. 8. (Присвячене митр. Шептицькому).

Олекса Стороженко: ТВОРИ. Том II. Ст. 256. Дорош, Гаркуша і инші опов. з поясненнями Богдана Лепкого. Бібліотека „Українського Слова“ ч. 17. Берлін 1922.

СТРУНИ. Антольогія української поезії від найдавніших до нинішних часів для вжитку школи й хати влаштував Богдан Лепкий. Том І. Від „Слова о полку Ігоревім“ до І. Франка. Ст. 240. Спільне видання „Української Народньої Бібліотеки“ і „Українського Слова“. Берлін 1922.

III. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Українського Червоного Хреста в Канаді. Ст. 32. Вінніпег 1922.

I. ЗВІТ українського Червоного Хреста в Канаді. Ст. 48. Вінніпеґ, Май 1921.

Хроніка.

Драматична школа.

Під проводом Олександра Загарова і Миколи Вороного, при Музичнім Інституті ім. М. Лисенка (ул. Шашкевича 5).

Предмети навчання:

I. Дикція і декламація: Постановка голоса і віддиху. Артикуляція звука. Дикційна граматика. Технічні умови дикції (вироблення вимови, усунення фізичних вад і т. п.). Тонові умови художнього читання (окраска тонів, павза, інтонація). Теорія версифікації. Декламація (аналіза твору, декламаційний плян, способи виконання). Декламація (властива) зразків красного письменства: Народний епос (казка, пісня, дума), байка, баляда, поема, твори ліричні, твори драматичні.

II. Жест і мельодрама: (Вироблення жестів і вправи в мімічних уривках).

III. Характеризація: (ґрім).

IV. Мистецтво актора.

V. Сценічні вправи в драматичних уривках.

Курс навчання 2-річний.

Вписи приймаються від 15. до 25. жовтня в канцелярії Музичного Інститута ім. М. Лисенка в урядові години.

По замкненню вписів буде переведений вступний іспит.

Початок навчання 1. падолиста.

Відповідальний директор *О. Загаров*. Заступник директора *М. Вороний*.

До історії українських читанок А. Крушельницького.

Від автора українських читанок Антона Крушельницького одержуємо оце письмо до оповістки.

Приступаючи до праці над українськими читанками для Великої України, я розумів добре всі трудності з огляду на справу мови й правопису. Задля того я просив п. Сергія Козицького і Степана Гаєвського переглянути рукопис Другої читанки. Вони перевели частинну редакцію мови й правопису цеї читанки. При тому п. Козицький вставив кілька уступів до рукопису. Таксамо перечитав п. Козицький Третю читанку і виправлював у ній мову й правопис. Одначе, коли ще після одної перерібки читанок у Відні, я виготовлював їх до друку, я запросив п. Спиридона Черкасенка до перегляду мови й правопису всіх читанок. Він справді поклав велику працю у введення одностайности у всіх читанках з огляду на мову і правопис. Рівнож пп. С. Черкасенко і Юрій Сірий (Тищенко) переглянули рукопис Граматки (Букваря) та подали мені на письмі рецензію рукопису. Я подбав про використання всіх цінних заміток обох панів рецензентів. Крім того коректу Граматки перечитав п. Іван Кречотень а коректу Другої читанки п. О. Олесь. До заміток обох панів я пристосувався.

Мушу ще заявити, що первісний рукопис Другої читанки ми складали з п. Богданом Лепким 1915 р. (як це й зазначено на книжці). Одначе рукопис цеї читанки переходив від того часу дві рецензії в Чернівцях, дві рецензії в Камянці, я перероблював його чотири рази сам основно, тому на книжці зазначено окремо двох перших авторів, окремо автора останньої редакції.

Все те я зазначував у історії кожної читанки на кінцевій сторінці, (це й надрукував в коректі), одначе незмоєї вини при друку книжок цеї історії кожної читанки не надруковано. Отож я почуваю себе в обовязку надрукувати тепер це коротке пояснення до історії читанок і висловити на цьому місці подяку всім тим панам, що приймали яку небудь участь у редагуванню моїх читанок. —

У Відні 14. вересня 1922 р.

Антін Крушельницький.

Дрібні оголошення.

ІНСТРУКТОРКИ вправної шукаю сейчас для учениці з III. кл. гімн.-реальн. і ученика з III. кл. народної. Зголошення і услівя листовно. Надлісництво Османи к. Делятина. 860 5-5

ПАРОВА ФАБРИКА ВОЗІВ і виробів з дерева **Дзюбинський і С-ка** в Трушевичах п Ніжанковичі глядає спільника з капіталом кількох міліонів в ціли розширення фабрики. 785 7—8

ЧЛЕН редакції „Діла“ просить в української інтеліґентної родини одну кімнату. — Адмістр. „Діла“.

ВИЇЗДЖАЮ на кількамісячний побут до Сполучених Держав пів. Америки. — Приймў безінтересовно всякі поручення. Адресувати: Володимир Юрковський, Народна Гостинниця, Косцюшка 1. Львів. 881 4—4

ДЕРЕВО ОПАЛОВЕ, букове, березове, соснове зі сейчасовою доставою продає фірма „Мельма“ Львів, Зиблікевича ч. 24. 894а) 3—3

ВСЯКІ ДЕРЕВОСТАНИ від селян і священиків купує фірма „Мельма“ Львів. Зиблікевича 24. 894б) 3—3

БУХГАЛЬТЕРА або БУХГАЛЬТЕРКИ прийме сейчас фірма українська „Мельма“ — Львів — Зиблікевича 24. Рефлєкується тільки на особи солідні з практикою бухгальтерійною. Пожадане знання писания на машині українській і польськ., знання кореспонденції та стенографії. Платня добра, після умови. 894 3-3

ТОКАРНІ, Стругачки, Вертячки, Гиблярки, Тасьмові пили, Циркулярки, Кружляки, Віндн, Трансмісії, Паси поручає „Пільот“, Львів Баторого 4. 1277б) 0—30

ВАПНО, цеглу, дахівку, бляху, цемент, машини, мотори вальці, замінния продає „УБУС“ Львів, Оссолінських 6. XVI 12—20

ПОШУКУЮ окремого покою у Львові. Зголошення слати до адміністрації „Діла“ під „Медик“. 906 1—1

СТУД. політ. з Києва шукає кімнату при українській родині. Приймає лекції. Знає добре математику й 4 слав. мови. Вуд. Королевої Ядвиги ч. 6. Беднарська. Спит. Котляренко. 911 1—2

ПРИЙМУ лекцію на селі з нищих кляс гімн. Ласкаві зголошення до адміністрації „Діла“ під „лекція“. 910 1—1

ШУКАЮ ПОСАДИ адвокатського концпієнта. Зголошення в поданням услівій прошу слати на адресу: С. Навроцький, Мушкатівка п. Борщів. 908 1-3

КОНЦІПІЄНТ з початкуючою практикою глядає посади з днем 1. падолиста. Зголошення з услівями до адміністрації під „Канцелярія“. 912 1—1

ДВА АКАДЕМІКИ, українські старшини еміґранти, з туги за рідним краєм, бажають навязати переписку з двома інтеліґентними Українками. Адресувати: Andrej Damjaniv, Volodymyr Kalyneč, Brno II. Vysoká škola zverolekařská, Československo. 909 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Адвокат і оборонець в карних справах

Д-р Степан Баран

веде адвокатську канцелярію

В ТЕРНОПОЛІ, вул. 3. МАЯ ч. 5.

(готель Адлєра, побіч Нар. Торговлі). 67 25-?

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Кружка УПТ. ім. Грінченка у Львові

відбудуться в неділю, дня 22. жовтня ц р. о год. 4-ій по полудни в будинку школи при вул. Городецькій 95. зі слідуючим денним порядком:

1. Відкриття Зборів.
2. Звіт Старшини з діяльности Кружка за шкільний рік 1921/22.
3. Звіт контрольної Комісії і справа уділення абсолюторії уступаючій Старшині.
4. Вибір нової Старшини і Контрольної Комісії.
5. Вибір відпоручників на Загальний Зїзд УПТ.
6. Внесення і запити. 907 1—2

Старшина.

СУКНА на покриття футер. — ВОВНИ і КАМҐАРИ на мужеські одяги. — Костюмові матеріяли. **ПЛЮШІ І ВЕЛЮРИ** на жіночі плащі. Цайги, полотно, всипи та инші блаватні і суконні товари поручає по конкуренційних цінах фірма 856 4—6

Й. ЦВЕРДЛІНҐ і А. В. ЕННЕР

ЛЬВІВ, РИНОК 44.

Позір на фірму і число дому!!!

Загальний Зїзд УПТ.

відбудеться **дня 1-го і 2-го листопада 1922 р.** в салі Музичного Інститута ім. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5.

Початок Загального Зїзду 1. листопада ц. р. о год. 10. перед полуднем.

Денний порядок:

1. Отворення зборів і відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів
2. Ухвалення реґуляміну нагород.
3. Звіт Управи.
4. Звіт Надзірної Ради.
5. Уділення абсолюторії.
6. Вибір голови.
7. Вибір головної управи.
8. Вибір Надзірної Ради.
9. Вибір розємного суду.
10. Установлення членської вкладки.
11. Іменовання почестних членів.

ДРУГИЙ ДЕНЬ (продовження Загального Зїзду):

12. Плян дальшої роботи:
    а) організація жертвенность.
    б) організація шкіл.
    в) організація Кружків.
13. Внески.

ПРИМІТКА: Вільні внески має внескодавець подати Президії Зборів на письмі перед полуднем першого дня Загального Зїзду. IX. 2—3

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАҐОҐІЧНОГО ТОВ-А.

СОЮЗ Українських ІНВАЛІДІВ

приймає замовлення на доставу **бараболь і капусти.** XXI. 3 1

Замовляти в склепі Союза Українських Інвалідів при вул. **Валовій ч. 31.**

Бляха мідяна 830а 2—3 **Рури мідяні**

Бляха мосяжна **Рури мосяжні**

Бляха оловяна **Рури оловяні**

Цина анґлійська, як рівнож инші метали все на складі у Львові, у фірми — — — — — —

„СПАРТ“, Львів, Косцюшка 8. Телеф. 709.

Хто вкажеться витинком цього анонсу з газети — дістане при закупні товарів 5 проц. опусту.

:: Обуву люксусову і звичайну ::

в найбільшому виборі з красвих і заграничних фабрик для жінок, мущин і дітей по найдешевших цінах поручає 5—5

Й. МАРКЕЛІЙ ШТАРК

Львів, вул. Трибунальська 10. (готель під 3 коронами)

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від суботи 14. жовтня 1922 р. **СЕРІЮ V. і послідну** американського arтвору на підставі славної повісти Данила Дефо п. з.:

„РОБІНЗОН КРУЗО“

настроєва драма на 6 великих дій п. з.: **Освободження.**

За редакцію відповідає Володимир Целевич

З друкарні Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10